

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea)

25 iunie 2020*

„Politica externă și de securitate comună – Măsuri restrictive adoptate având în vedere situația din Ucraina – Înghețarea fondurilor – Lista persoanelor, a entităților și a organismelor cărora li se aplică înghețarea fondurilor și a resurselor economice – Menținerea numelui reclamantului pe listă – Obligația Consiliului să verifice că decizia unei autorități a unui stat terț a fost luată cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă”

În cauza T-295/19,

Oleksandr Viktorovych Klymenko, cu domiciliul la Moscova (Rusia), reprezentat de M. Phelippeau, avocată,

reclamant,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de A. Vitro și de P. Mahnič, în calitate de agenți,

pârât,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE prin care se solicită anularea Deciziei (PESC) 2019/354 a Consiliului din 4 martie 2019 de modificare a Deciziei 2014/119/PESC privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina (JO 2019, L 64, p. 7) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2019/352 al Consiliului din 4 martie 2019 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 208/2014 privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina (JO 2019, L 64, p. 1), în măsura în care aceste acte mențin numele reclamantului pe lista persoanelor, a entităților și a organismelor cărora li se aplică măsurile restrictive menționate,

TRIBUNALUL (Camera a cincea),

compus din domnul D. Spielmann, președinte, doamna O. Spineanu-Matei și domnul R. Mastroianni (raportor), judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

Hotărâre

Istoricul cauzei

- 1 Prezenta cauză se înscrie în cadrul contenciosului legat de măsurile restrictive adoptate împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina, ca urmare a reprimării manifestațiilor din Piața Independenței din Kiev (Ucraina) în luna februarie a anului 2014.
- 2 Reclamantul, domnul Oleksandr Viktorovych Klymenko, a ocupat funcția de ministru al veniturilor și încasărilor în Ucraina.
- 3 La 5 martie 2014, Consiliul Uniunii Europene a adoptat Decizia 2014/119/PESC privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina (JO 2014, L 66, p. 26). La aceeași dată, Consiliul a adoptat Regulamentul (UE) nr. 208/2014 privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina (JO 2014, L 66, p. 1).
- 4 Considerentele (1) și (2) ale Deciziei 2014/119 au următorul cuprins:
 - „(1) La 20 februarie 2014, Consiliul a condamnat în termenii cei mai fermi orice recurgere la violență în Ucraina. Consiliul a cerut încetarea imediată a violenței și respectarea deplină a drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Consiliul a făcut apel la guvernul ucrainean să dea dovadă de rețineră maximă și la liderii opoziției să se distanțeze de cei care recurg la acțiuni radicale, inclusiv la violență.
 - (2) La 3 martie 2014, Consiliul a convenit să concentreze măsurile restrictive asupra înghețării și recuperării activelor persoanelor identificate ca fiind responsabile pentru deturnarea de fonduri ale statului ucrainean și [ale] persoanelor responsabile pentru încălcări ale drepturilor omului, în vederea consolidării și sprijinirii statului de drept și respectării drepturilor omului în Ucraina.”
- 5 Articolul 1 alineatele (1) și (2) din Decizia 2014/119 prevede următoarele:
 - „(1) Se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, se află în proprietatea ori posesia sau sunt controlate de către persoane care au fost identificate ca fiind responsabile pentru deturnarea de fonduri ale statului ucrainean și de către persoane responsabile pentru încălcarea drepturilor omului în Ucraina, precum și de către persoane fizice sau juridice, entități sau organisme asociate acestora, astfel cum sunt enumerate în anexă.
 - (2) Niciun fond sau resursă economică nu se pune, în mod direct sau indirect, la dispoziția sau în beneficiul persoanelor fizice sau juridice, al entităților sau organismelor enumerate în anexă.”
- 6 Modalitățile acestei înghețări a fondurilor sunt definite la articolul 1 alineatele (3)-(6) din Decizia 2014/119.
- 7 Conform Deciziei 2014/119, Regulamentul nr. 208/2014 impune adoptarea măsurilor restrictive în cauză și definește modalitățile acestora în termeni în esență identici cu cei ai deciziei menționate.
- 8 Numele persoanelor vizate prin Decizia 2014/119 și prin Regulamentul nr. 208/2014 apar pe lista care figurează în anexa la respectiva decizie și în anexa I la regulamentul menționat (denumită în continuare „lista”), însoțite printre altele de motivarea includerii lor. Inițial, numele reclamantului nu apărea pe listă.

- 9 Decizia 2014/119 și Regulamentul nr. 208/2014 au fost modificate prin Decizia de punere în aplicare 2014/216/PESC a Consiliului din 14 aprilie 2014 privind punerea în aplicare a Deciziei 2014/119 (JO 2014, L 111, p. 91) și prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 381/2014 al Consiliului din 14 aprilie 2014 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2014, L 111, p. 33) (denumite în continuare, împreună, „actele din aprilie 2014”).
- 10 Prin actele din aprilie 2014, numele reclamantului a fost adăugat pe listă, împreună cu informațiile de identificare „fost ministru al veniturilor și încasărilor” și cu motivarea care urmează:
- „Persoană anchetată în Ucraina pentru implicarea în infracțiuni legate de delapidarea de fonduri ale statului ucrainean și transferul lor ilegal în afara Ucrainei.”
- 11 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 30 iunie 2014, reclamantul a introdus o acțiune, înregistrată cu numărul de cauză T-494/14, având ca obiect în special anularea actelor din aprilie 2014, în măsura în care îl priveau.
- 12 La 29 ianuarie 2015, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2015/143 de modificare a Deciziei 2014/119 (JO 2015, L 24, p. 16) și Regulamentul (UE) 2015/138 de modificare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2015, L 24, p. 1).
- 13 Prin Decizia 2015/143 au fost precizate criteriile de includere a persoanelor vizate de înghețarea fondurilor, începând de la 31 ianuarie 2015. În special, articolul 1 alineatul (1) din Decizia 2014/119 a fost înlocuit cu următorul text:
- „(1) Se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, se află în proprietatea ori posesia sau sunt controlate de persoane care au fost identificate ca fiind responsabile de deturnare de fonduri ale statului ucrainean și de persoane responsabile de încălcarea drepturilor omului în Ucraina, precum și de persoane fizice sau juridice, entități sau organisme asociate acestora, astfel cum sunt enumerate în anexă.
- În sensul prezentei decizii, persoanele identificate ca fiind responsabile de deturnare de fonduri ale statului ucrainean includ persoane care fac obiectul anchetelor efectuate de autoritățile ucrainene:
- (a) pentru deturnare de fonduri sau active publice ucrainene sau pentru complicitate la aceasta sau
- (b) pentru abuz în serviciu în calitate de funcționar public sau demnitar în scopul obținerii unui avantaj nejustificat pentru sine sau pentru o parte terță, cauzând prin aceasta un prejudiciu fondurilor sau activelor publice ucrainene, sau pentru complicitate la o astfel de faptă.”
- 14 Regulamentul 2015/138 a modificat Regulamentul nr. 208/2014 în conformitate cu Decizia 2015/143.
- 15 La 5 martie 2015, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2015/364 de modificare a Deciziei 2014/119 (JO 2015, L 62, p. 25) și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/357 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2015, L 62, p. 1) (denumite în continuare, împreună, „actele din martie 2015”). Pe de o parte, prin Decizia 2015/364 a fost înlocuit articolul 5 din Decizia 2014/119, prelungindu-se aplicarea măsurilor restrictive, în ceea ce îl privea pe reclamant, până la 6 martie 2016, și, pe de altă parte, a fost modificată anexa la această din urmă decizie. Prin Regulamentul de punere în aplicare 2015/357 a fost modificată în mod corespunzător anexa I la Regulamentul nr. 208/2014.

- 16 Prin actele din martie 2015, numele reclamantului a fost menținut pe listă, cu informațiile de identificare „fost ministru al veniturilor și încasărilor” și cu noua motivare care urmează:

„Persoană care face obiectul unor proceduri penale declanșate de către autoritățile ucrainene pentru deturnarea de fonduri sau active publice și pentru abuz în serviciu din partea unui titular al unei funcții publice pentru a procura un avantaj nejustificat pentru sine sau pentru o terță parte, cauzând prin aceasta un prejudiciu fondurilor sau activelor publice ucrainene.”
- 17 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 15 mai 2015, reclamantul a introdus o acțiune înregistrată cu numărul de cauză T-245/15, având ca obiect în special anularea actelor din martie 2015, în măsura în care îl priveau.
- 18 La 4 martie 2016, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2016/318 de modificare a Deciziei 2014/119 (JO 2016, L 60, p. 76) și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/311 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2016, L 60, p. 1) (denumite în continuare, împreună, „actele din martie 2016”).
- 19 Prin actele din martie 2016, aplicarea măsurilor restrictive a fost prelungită, în ceea ce îl privește, printre alții, pe reclamant, până la 6 martie 2017, fără ca motivarea desemnării sale să fi fost modificată față de cea cuprinsă în actele din martie 2015.
- 20 Prin memoriul depus la grefa Tribunalului la 28 aprilie 2016, reclamantul a adaptat cererea introductivă aferentă cauzei T-245/15, în conformitate cu articolul 86 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, pentru a solicita și anularea actelor din martie 2016, în măsura în care acestea îl priveau.
- 21 Prin Ordonanța din 10 iunie 2016, Klymenko/Consiliul (T-494/14, EU:T:2016:360), adoptată în temeiul articolului 132 din Regulamentul de procedură, Tribunalul a admis acțiunea menționată la punctul 11 de mai sus, constatând că este vădit fondată și anulând, prin urmare, actele din aprilie 2014 în măsura în care îl priveau pe reclamant.
- 22 La 3 martie 2017, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2017/381 de modificare a Deciziei 2014/119 (JO 2017, L 58, p. 34) și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/374 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2017, L 58, p. 1) (denumite în continuare, împreună, „actele din martie 2017”).
- 23 Prin actele din martie 2017, aplicarea măsurilor restrictive a fost prelungită până la 6 martie 2018, fără ca motivarea desemnării reclamantului să fi fost modificată față de cea cuprinsă în actele din martie 2015.
- 24 Prin memoriul depus la grefa Tribunalului la 27 martie 2017, reclamantul a adaptat din nou cererea introductivă aferentă cauzei T-245/15, pentru a solicita și anularea actelor din martie 2017, în măsura în care acestea îl priveau.
- 25 Prin Hotărârea din 8 noiembrie 2017, Klymenko/Consiliul (T-245/15, nepublicată, EU:T:2017:792), Tribunalul a respins toate cererile reclamantului menționate la punctele 17, 20 și 24 de mai sus.
- 26 La 5 ianuarie 2018, reclamantul a declarat recurs în fața Curții, înregistrat cu numărul de cauză C-11/18 P, împotriva Hotărârii din 8 noiembrie 2017, Klymenko/Consiliul (T-245/15, nepublicată, EU:T:2017:792).

- 27 La 5 martie 2018, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2018/333 de modificare a Deciziei 2014/119 (JO 2018, L 63, p. 48) și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/326 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2018, L 63, p. 5) (denumite în continuare, împreună, „actele din martie 2018”).
- 28 Prin actele din martie 2018, aplicarea măsurilor restrictive în cauză a fost prelungită până la 6 martie 2019, fără ca motivarea desemnării reclamantului să fi fost modificată față de cea din actele din martie 2015.
- 29 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 30 aprilie 2018, reclamantul a introdus o acțiune înregistrată cu numărul de cauză T-274/18, având ca obiect anularea actelor din martie 2018, în măsura în care îl priveau.
- 30 Între luna decembrie a anului 2018 și luna februarie a anului 2019, Consiliul și reclamantul au schimbat mai multe scrisori cu privire la posibila prelungire a măsurilor restrictive în discuție față de acesta din urmă. În special, Consiliul a transmis reclamantului mai multe scrisori ale Biroului Procurorului General al Ucrainei (denumit în continuare „BPG”) cu privire la procedurile penale care îl vizau pe acesta din urmă și pe care se baza pentru a avea în vedere prelungirea menționată.
- 31 La 4 martie 2019, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2019/354 de modificare a Deciziei 2014/119 (JO 2019, L 64, p. 7) și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/352 privind punerea în aplicare a Regulamentului nr. 208/2014 (JO 2019, L 64, p. 1) (denumite în continuare, împreună, „actele atacate”).
- 32 Prin actele atacate, aplicarea măsurilor restrictive în cauză a fost prelungită până la 6 martie 2020, iar numele reclamantului a fost menținut pe listă, cu aceeași motivare precum cea amintită la punctul 16 de mai sus, însoțită de o precizare formulată în termenii următori:

„Informațiile din dosarul Consiliului arată că dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale domnului Klymenko au fost respectate în cadrul procedurii penale pe care s-a bazat Consiliul. Acest lucru este demonstrat în special de decizia judecătorului de instrucție din 5 octombrie 2018 de a încuviința o cercetare specială în lipsă.”

- 33 Prin scrisoarea din 5 martie 2019, Consiliul l-a informat pe reclamant cu privire la menținerea măsurilor restrictive în privința sa. Acesta a răspuns la observațiile reclamantului formulate în corespondența din 19 decembrie 2018, din 21 ianuarie și din 4 februarie 2019 și i-a transmis actele atacate. În plus, i-a indicat termenul în care se puteau prezenta observații înainte de luarea deciziei privind eventuala menținere a numelui său pe listă.

Faptele ulterioare formulării prezentei acțiuni

- 34 Prin Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul (T-274/18, EU:T:2019:509), Tribunalul a anulat actele din martie 2018 în măsura în care îl priveau pe reclamant.
- 35 Prin Hotărârea din 26 septembrie 2019, Klymenko/Consiliul (C-11/18 P, nepublicată, EU:C:2019:786), Curtea a anulat, pe de o parte, Hotărârea din 8 noiembrie 2017, Klymenko/Consiliul (T-245/15, nepublicată, EU:T:2017:792) (a se vedea punctul 25 de mai sus), și, pe de altă parte, actele din martie 2015, din martie 2016 și din martie 2017 în măsura în care îl priveau pe reclamant.

Procedura și concluziile părților

- 36 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 3 mai 2019, reclamantul a formulat prezenta acțiune.
- 37 La 29 iulie 2019, Consiliul a prezentat memoriul său în apărare.
- 38 Faza scrisă a procedurii a fost închisă la 20 septembrie 2019, întrucât reclamantul nu a depus nicio replică în termenul acordat.
- 39 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată, în conformitate cu articolul 27 alineatul (5) din Regulamentul de procedură, cauza a fost atribuită Camerei a cincea, în care a fost repartizat un nou judecător raportor.
- 40 La 20 noiembrie 2019, Tribunalul a invitat părțile, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură, să îi prezinte observațiile lor cu privire la consecințele care trebuie deduse, în prezenta cauză, din Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul (T-274/18, EU:T:2019:509), și, respectiv, din Hotărârea din 26 septembrie 2019, Klymenko/Consiliul (C-11/18 P, nepublicată, EU:C:2019:786). Părțile au dat curs acestei măsuri în termenul acordat.
- 41 În temeiul articolului 106 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, în lipsa unei cereri de organizare a unei ședințe depuse de părți în termen de trei săptămâni de la notificarea închiderii fazei scrise a procedurii, Tribunalul poate decide să se pronunțe asupra acțiunii fără parcurgerea fazei orale a procedurii. În speță, Tribunalul, considerându-se suficient de lămurit de înscrisurile și mijloacele materiale de probă de la dosarul cauzei, a decis, în lipsa unei asemenea cereri, să se pronunțe fără parcurgerea fazei orale a procedurii.
- 42 Reclamantul solicită în esență Tribunalului:
- anularea actelor atacate în măsura în care îl privesc;
 - obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.
- 43 Consiliul solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii;
 - obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată;
 - cu titlu subsidiar, în cazul în care actele atacate ar trebui să fie anulate în măsura în care îl privesc pe reclamant, dispunerea menținerii efectelor Deciziei 2019/354 până când anularea în parte a Regulamentului de punere în aplicare 2019/352 produce efecte.

În drept

- 44 În susținerea acțiunii, reclamantul invocă cinci motive, întemeiate, primul, pe încălcarea obligației de motivare, al doilea, pe încălcarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă, al treilea, pe lipsa unui temei legal, al patrulea, pe o eroare de apreciere și, al cincilea, pe încălcarea dreptului de proprietate.

- 45 Mai întâi, trebuie să se examineze al doilea și al patrulea motiv, considerate împreună, în măsura în care urmăresc în special să reproșeze Consiliului că nu a verificat respectarea de către autoritățile ucrainene a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă ale reclamantului, fapt din care ar rezulta o eroare de apreciere săvârșită la adoptarea actelor atacate.
- 46 În cadrul acestor motive, reclamantul, întemeindu-se pe Hotărârea din 19 decembrie 2018, Azarov/Consiliul (C-530/17 P, EU:C:2018:1031), arată printre altele că Consiliul a omis să verifice dacă decizia adoptată de BPG, pe care s-a bazat pentru a menține măsurile restrictive în privința sa, fusese adoptată cu respectarea dreptului său la apărare și a dreptului său la protecție jurisdicțională efectivă.
- 47 În această privință, reclamantul reproșează Consiliului că a efectuat verificări insuficiente și că a respins în mod arbitrar observațiile pe care i le prezentase cu privire la diferitele documente transmise de BPG.
- 48 Mai precis, reclamantul arată că decizia judecătorului de instrucție din cadrul Tribunalului Districtual din Petchersk, Kiev, din 5 octombrie 2018 (denumită în continuare „decizia judecătorului de instrucție din 5 octombrie 2018”) prin care s-a autorizat deschiderea unei cercetări speciale în lipsă în privința sa nu a fost adoptată, contrar celor pretinse de Consiliu, cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă, astfel cum sunt consacrate în special la articolele 6 și 13 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), precum și la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”). Astfel, pe de o parte, această decizie nu ar fi putut face obiectul niciunei căi de atac și, pe de altă parte, ar fi fost adoptată cu încălcarea cerințelor Codului de procedură penală ucrainean (denumit în continuare „Codul de procedură penală”). Reclamantul subliniază că, în pofida faptului că l-a informat cu privire la acest aspect, Consiliul nu a efectuat nicio verificare amănunțită în această privință.
- 49 Pe de altă parte, reclamantul consideră că durata urmăririi penale declanșate în privința sa în Ucraina nu este rezonabilă, în sensul articolului 6 paragraful 1 din CEDO, și că, chiar și în urma deciziei judecătorului de instrucție din 5 octombrie 2018, este evident că singurul scop urmărit de autoritățile ucrainene ar fi acela de a justifica menținerea măsurilor restrictive în cauză.
- 50 Astfel, de la deschiderea cercetării penale, autoritățile însărcinate cu aceasta, în lipsă de probe, nu ar fi făcut decât să o întârzie și nu ar fi luat nicio decizie de a trimite cauza în fața unei instanțe judecătorești sau de a închide procedura, încălcând astfel Codul de procedură penală.
- 51 Consiliul susține în special că, astfel cum reiese din scrisoarea sa din 5 martie 2019, a luat în considerare observațiile reclamantului, a verificat temeinicia acestora și, având în vedere informațiile primite de BPG, a considerat că existau suficiente motive pentru a menține numele reclamantului pe listă. În cadrul corespondenței sale cu reclamantul, Consiliul apreciază că a verificat argumentele invocate de acesta, adresându-i întrebări precise și obținând clarificări de la BPG. În plus, reclamantul și-ar fi exercitat dreptul de a fi reprezentat de un avocat în Ucraina în procedurile care îl privesc și și-ar fi exercitat în mod util drepturile, iar căile sale de atac au avut uneori succes.
- 52 De altfel, din corespondența pe care reclamantul a trimis-o Consiliului nu ar reieși că el s-a prevalat de căile de atac puse la dispoziția sa de Codul de procedură penală în raport cu anumite situații procedurale, precum suspendarea investigațiilor sau faptul că acestea nu s-au încheiat în termenul prevăzut.
- 53 În plus, Consiliul amintește că în privința reclamantului au intervenit diverse decizii judiciare. Ar fi vorba despre emiterea de către judecătorul de instrucție de la Tribunalul Districtual din Petchersk, Kiev, a unui mandat de aducere pentru a asigura prezența lui în fața instanței, despre autorizația din 1 martie 2017 de desfășurare a investigației cu privire la procedura cu numărul de referință 4201700000000113 (denumită în continuare „procedura 113”) și despre decizia de autorizare a

deschiderii unei cercetări speciale în lipsă în cadrul procedurii cu numărul de referință 42014000000000521 (denumită în continuare „procedura 521”). De altfel, din alte elemente precum, de exemplu, notificarea din 21 aprilie 2017 către avocații reclamantului a finalizării investigației judiciare care le permite accesul la dosar ar reieși că dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale reclamantului au fost respectate în cadrul procedurilor care îl privesc.

- 54 Astfel, avocații reclamantului ar fi fost informați cu privire la procedurile în curs, însă ar utiliza faptul că acesta nu se află în Ucraina pentru a invoca vicii de procedură și pentru a evita ca el să compară în fața instanțelor.
- 55 În definitiv, Consiliul apreciază că a putut verifica faptul că o serie de decizii adoptate în timpul desfășurării procedurilor penale fuseseră adoptate cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă ale reclamantului.
- 56 În ceea ce privește argumentele reclamantului întemeiate pe durata excesivă a anchetelor și pe lipsa inculpării sale, Consiliul arată că a solicitat și a obținut clarificări în această privință din partea autorităților ucrainene și că investigațiile privind procedura 113 și procedura 521 au fost încheiate în anul 2017 și, respectiv, în luna octombrie a anului 2018, ceea ce ar demonstra o evoluție a procedurii.
- 57 În plus, Consiliul arată că, contrar celor pretinse de reclamant, s-a întemeiat pe o bază factuală suficient de solidă, în măsura în care a furnizat elemente care dovedesc, pe de o parte, existența unor proceduri penale împotriva reclamantului privind o deturnare de fonduri ale statului ucrainean și, pe de altă parte, respectarea dreptului la apărare și a dreptului la un proces echitabil.
- 58 În răspunsul său la întrebarea menționată la punctul 40 de mai sus, Consiliul susține, în sfârșit, că din toate corespondențele cu reclamantul reiese că acesta a verificat împreună cu BPG argumentele invocate în scrisorile reclamantului, prin adresarea unor întrebări precise și prin obținerea mai multor clarificări.
- 59 Dintr-o jurisprudență consacrată reiese că, cu ocazia controlului unor măsuri restrictive, instanțele Uniunii Europene trebuie să asigure un control, în principiu complet, al legalității tuturor actelor Uniunii din perspectiva drepturilor fundamentale care fac parte integrantă din ordinea juridică a Uniunii, printre care figurează în special dreptul la protecție jurisdicțională efectivă și dreptul la apărare, astfel cum sunt consacrate de articolele 47 și 48 din cartă (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 40 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 26 septembrie 2019, Klymenko/Consiliul, C-11/18 P, nepublicată, EU:C:2019:786, punctele 21 și 22 și jurisprudența citată).
- 60 Efectivitatea controlului jurisdicțional garantat la articolul 47 din cartă impune ca, în cadrul controlului legalității motivelor pe care se întemeiază decizia de includere sau de menținere a numelui unei persoane pe lista persoanelor care fac obiectul unor măsuri restrictive, instanța Uniunii să se asigure că această decizie, care are o aplicabilitate individuală pentru persoana respectivă, se întemeiază pe o bază factuală suficient de solidă. Aceasta presupune o verificare a faptelor invocate în expunerea de motive pe care se bazează decizia menționată, astfel încât controlul jurisdicțional să nu se limiteze la aprecierea verosimilității abstracte a motivelor invocate, ci să privească aspectul dacă acele motive – sau cel puțin unul dintre ele, considerat suficient în sine pentru susținerea actelor menționate – sunt întemeiate (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 41 și jurisprudența citată).
- 61 Adoptarea și menținerea unor măsuri restrictive precum cele prevăzute de Decizia 2014/119 și de Regulamentul nr. 208/2014, astfel cum au fost modificate, luate împotriva unei persoane care a fost identificată ca fiind responsabilă de o deturnare de fonduri ale unui stat terț, se bazează în esență pe decizia unei autorități a acestuia, competentă în această privință, de a declanșa și de a desfășura o

- procedură de anchetă penală vizând persoana respectivă și privind o infracțiune de deturnare de fonduri publice (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 42 și jurisprudența citată).
- 62 De asemenea, deși, potrivit criteriului de includere, cum este cel amintit la punctul 13 de mai sus, Consiliul poate întemeia măsurile restrictive pe decizia unui stat terț, obligația care incumbă acestei instituții de a respecta dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă o implică pe cea de a se asigura că autoritățile statului terț care au adoptat decizia amintită au respectat drepturile menționate (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 43 și jurisprudența citată).
- 63 Cerința verificării de către Consiliu a faptului că deciziile statelor terțe, pe care acesta intenționează să se întemeieze, au fost luate cu respectarea drepturilor menționate urmărește să garanteze că adoptarea sau menținerea măsurilor de înghețare a fondurilor nu se realizează decât pe o bază factuală suficient de solidă și, în acest fel, să protejeze persoanele sau entitățile vizate. Astfel, Consiliul nu poate considera că adoptarea sau menținerea unor asemenea măsuri se întemeiază pe o bază factuală suficient de solidă decât după ce a verificat el însuși dacă dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă au fost respectate cu ocazia adoptării deciziei statului terț în cauză pe care intenționează să se întemeieze (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 44 și jurisprudența citată).
- 64 Pe de altă parte, deși este adevărat că împrejurarea că statul terț se numără printre statele care au aderat la CEDO implică un control din partea Curții Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare „Curtea EDO”) cu privire la drepturile fundamentale garantate de CEDO – care, în conformitate cu articolul 6 alineatul (3) TUE, fac parte din dreptul Uniunii în calitate de principii generale –, o asemenea împrejurare nu poate totuși să facă superfluă cerința de verificare amintită la punctul 63 de mai sus (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 45 și jurisprudența citată).
- 65 Potrivit jurisprudenței, Consiliul este obligat să menționeze, în expunerea de motive referitoare la adoptarea sau la menținerea măsurilor restrictive față de o persoană sau de o entitate, chiar și numai în mod succint, motivele pentru care consideră că decizia statului terț pe care intenționează să se întemeieze a fost adoptată cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă. Astfel, pentru a-și îndeplini obligația de motivare, Consiliul are sarcina să indice, în decizia prin care se impun măsuri restrictive, că a verificat dacă decizia statului terț pe care își întemeiază aceste măsuri a fost adoptată cu respectarea acestor drepturi (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 46 și jurisprudența citată).
- 66 În definitiv, atunci când întemeiază adoptarea sau menținerea unor măsuri restrictive precum cele în speță pe decizia unui stat terț de a iniția și de a desfășura o procedură penală pentru deturnare de fonduri sau de active publice de către persoana vizată, Consiliul trebuie, pe de o parte, să se asigure că, la momentul adoptării deciziei menționate, autoritățile acestui stat terț au respectat dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale persoanei care face obiectul procedurii penale în cauză și, pe de altă parte, să menționeze, în decizia prin care se impun măsuri restrictive, motivele pentru care consideră că decizia amintită a statului terț a fost adoptată cu respectarea acestor drepturi (Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 47).
- 67 În raport cu aceste principii jurisprudențiale trebuie stabilit dacă Consiliul a respectat obligațiile menționate.
- 68 Cu titlu introductiv, este necesar să se arate că, deși este adevărat că Consiliul a menționat, în actele atacate (a se vedea punctul 32 de mai sus), motivele pentru care considerase că decizia autorităților ucrainene de a iniția și de a desfășura o procedură penală pentru deturnare de fonduri sau de active publice în privința reclamantului a fost adoptată cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la

protecție jurisdicțională efectivă, trebuie totuși să se verifice dacă în mod întemeiat Consiliul a considerat că autoritățile menționate respectaseră, în cadrul procedurilor pe care se întemeiază actele atacate, respectivele drepturi ale reclamantului.

- 69 Astfel, examinarea temeiniciei motivării, care ține de legalitatea pe fond a actelor atacate și constă, în speță, în verificarea aspectului dacă elementele invocate de Consiliu sunt stabilite și dacă ele sunt de natură să demonstreze verificarea respectării acestor drepturi de către autoritățile ucrainene, trebuie distinsă de chestiunea motivării, care privește o normă fundamentală de procedură (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Consiliul/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, punctele 60 și 61), și nu constituie decât corolarul obligației Consiliului de a se asigura, în prealabil, de respectarea drepturilor menționate.
- 70 Or, reclamantul a făcut obiectul unor noi măsuri restrictive adoptate prin actele atacate pe baza criteriului de includere enunțat la articolul 1 alineatul (1) din Decizia 2014/119, astfel cum a fost precizat în Decizia 2015/143, și la articolul 3 din Regulamentul nr. 208/2014, astfel cum a fost precizat în Regulamentul 2015/138 (a se vedea punctele 13 și 14 de mai sus). Acest criteriu prevede înghețarea fondurilor persoanelor identificate ca fiind responsabile de fapte de deturnare de fonduri publice ale statului ucrainean, inclusiv persoanele care fac obiectul unei anchete efectuate de autoritățile ucrainene.
- 71 Trebuie să se constate că, pentru a decide cu privire la menținerea numelui reclamantului pe listă, Consiliul s-a întemeiat pe împrejurarea că acesta făcea obiectul unei proceduri penale care era desfășurată de autoritățile ucrainene pentru infracțiuni care întrunesc elementele constitutive ale deturnării de fonduri sau de active publice prezentând legătură cu un abuz în serviciu și care era dovedită prin scrisorile BPG, primite de reclamant în copie (a se vedea punctul 30 de mai sus).
- 72 Menținerea măsurilor restrictive luate împotriva reclamantului se întemeia, așadar, la fel ca în cauzele în care s-au pronunțat Hotărârea din 26 septembrie 2019, Klymenko/Consiliul (C-11/18 P, nepublicată, EU:C:2019:786), și Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul (T-274/18, EU:T:2019:509), pe decizia autorităților ucrainene de a iniția și de a desfășura proceduri de anchetă penală pentru o infracțiune de deturnare de fonduri ale statului ucrainean.
- 73 Trebuie arătat de asemenea că, modificând, prin actele atacate, anexa la Decizia 2014/119 și anexa I la Regulamentul nr. 208/2014, Consiliul a adăugat o nouă secțiune, consacrată integral dreptului la apărare și dreptului la protecție jurisdicțională efectivă, care se subdivide în două părți.
- 74 În prima parte figurează o simplă evocare, de ordin general, a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă în temeiul Codului de procedură penală. În special, mai întâi, sunt amintite diferitele drepturi procedurale de care beneficiază orice persoană suspectată sau acuzată în cadrul unei proceduri penale în temeiul articolului 42 din Codul de procedură penală. În continuare, pe de o parte, se amintește că, în temeiul articolului 306 din același cod, orice plângere împotriva deciziilor, acțiunilor sau omisiunilor organelor de cercetare penală sau ale procurorului trebuie să fie examinată de judecătorul de instrucție al unei instanțe locale în prezența persoanei care a formulat plângerea sau a avocatului său ori a reprezentantului său legal. Pe de altă parte, se arată în special că articolul 309 din codul menționat precizează deciziile judecătorului de instrucție care pot face obiectul unor căi de atac. În sfârșit, se precizează că o serie de acțiuni procedurale de investigare, precum confiscarea bunurilor și măsurile de privare de libertate, sunt posibile numai sub rezerva unei hotărâri pronunțate de judecătorul de instrucție sau de o instanță.
- 75 A doua parte a secțiunii privește aplicarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă în cazul fiecăreia dintre persoanele incluse pe listă. În ceea ce îl privește, mai precis, pe reclamant, se precizează că, potrivit informațiilor din dosarul Consiliului, dreptul său la apărare și

dreptul său la protecție jurisdicțională efectivă au fost respectate în cadrul procedurii penale pe care s-a bazat Consiliul, astfel cum era demonstrat în special de decizia judecătorului de instrucție din 5 octombrie 2018 (a se vedea punctul 32 de mai sus).

- 76 De asemenea, trebuie arătat că, în scrisoarea din 5 martie 2019 (a se vedea punctul 33 de mai sus), Consiliul, pe de o parte, s-a limitat la a menționa că scrisorile BPG demonstau că reclamantul continua să facă obiectul procedurii 113 și al procedurii 521 pentru deturnare de fonduri sau de active publice și, pe de altă parte, în ceea ce privește respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă ale reclamantului, a făcut referire în mod expres doar la procedura 521, precizând că din decizia judecătorului de instrucție din 5 octombrie 2018 reieșea că aceste drepturi fuseseră respectate în speță. Respectarea unor astfel de drepturi ar decurge din împrejurarea că decizia menționată a fost adoptată în urma unei ședințe publice cu participarea apărării. În plus, prin aceasta, s-ar fi considerat că reclamantul era o persoană suspectată în procedura penală menționată, că numele său era inclus pe o „listă a persoanelor căutate”, că acuizarea dovedise suspiciuni rezonabile și că existau motive să se creadă că acesta se ascundea de autoritățile însărcinate cu efectuarea cercetării penale.
- 77 Rezultă că, deși, în scrisoarea din 5 martie 2019 (a se vedea punctul 33 de mai sus), Consiliul a menționat și procedura 113, procedura 521 este singura pentru care el atestă că a verificat efectiv respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă ale reclamantului.
- 78 În această privință, trebuie observat, cu titlu introductiv, că Consiliul nu a demonstrat în ce măsură decizia judecătorului de instrucție din 5 octombrie 2018, care este un act de natură pur procedurală, ar demonstra respectarea în cadrul procedurii 521 a dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă ale reclamantului. Astfel, după cum s-a amintit la punctele 61 și 62 de mai sus, în speță, Consiliul era obligat să verifice, înainte de a decide menținerea măsurilor restrictive în cauză, dacă decizia administrației judiciare ucrainene de a iniția și de a desfășura proceduri de anchetă penală pentru infracțiunile inerente deturnării de fonduri sau de active publice și abuzului în serviciu săvârșit de un funcționar public fusese adoptată cu respectarea drepturilor menționate ale reclamantului.
- 79 Din această perspectivă, decizia judecătorului de instrucție din 5 octombrie 2018, care este incidentă doar în procedura 521, nu poate fi identificată, cel puțin pe plan formal, ca fiind cea de a iniția și de a desfășura procedura de anchetă care justifică menținerea măsurilor restrictive. Acestea fiind spuse, este permis să se admită că, din punct de vedere material, din moment ce a fost adoptată de o instanță, această decizie a fost efectiv luată în considerare de Consiliu ca fiind baza factuală care justifică menținerea măsurilor în cauză. Prin urmare, este necesar să se verifice dacă în mod întemeiat Consiliul a putut considera că aceasta demonstrează respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă ale reclamantului.
- 80 Or, contrar celor pretinse de Consiliu, din decizia judecătorului de instrucție din 5 octombrie 2018 nu reiese în mod clar că reclamantului i-au fost garantate în speță drepturile menționate. În această privință, deși este adevărat, astfel cum subliniază Consiliul în scrisoarea din 5 martie 2019 (a se vedea punctul 33 de mai sus), că decizia menționată a fost adoptată în urma unei ședințe publice cu participarea unui reprezentant al apărării și că judecătorul de instrucție a concluzionat în aceasta că reclamantul era o persoană suspectată, că era inclus pe o „listă a persoanelor căutate”, că procurorul făcuse dovada unei suspiciuni rezonabile și că existau motive pentru a crede că reclamantul se ascundea de autoritățile însărcinate cu efectuarea cercetării penale, nu este mai puțin adevărat că din înscrisurile din dosar nu reiese că Consiliul a examinat informațiile pe care reclamantul i le comunicase în scrisorile din 19 decembrie 2018 și din 4 februarie 2019.
- 81 Astfel, reclamantul invocase, prezentând documente în susținere în acest sens, *primo*, că, spre deosebire de informațiile pe care BPG le furnizase judecătorului de instrucție, numele său nu era inclus pe lista persoanelor căutate la nivel internațional întocmită de Organizația Internațională de Poliție Criminală (Interpol) (denumită în continuare „lista persoanelor căutate prin Interpol”), *secundo*,

că, în ședința în fața judecătorului menționat, el a fost reprezentat nu de avocații pe care îi desemnase, ci de un avocat desemnat din oficiu, care nu era în măsură să asigure o apărare corespunzătoare, și, *tertio*, pe de o parte, că în speță nu erau îndeplinite condițiile de autorizare a procedurii în lipsă și, pe de altă parte, că decizia judecătorului de instrucție din 5 octombrie 2018 încalca dreptul la protecție jurisdicțională efectivă, în măsura în care nu putea face obiectul unui apel.

- 82 În această privință, în primul rând, trebuie să se arate că din înscrisurile din dosar nu reiese că Consiliul a verificat în ce măsură o decizie precum cea din speță, care nu putea face obiectul unui apel, era conformă cu articolul 42 din Codul de procedură penală, menționat în mod expres în secțiunea actelor atacate referitoare la dreptul la apărare și la dreptul la protecție jurisdicțională efectivă (a se vedea punctul 74 de mai sus), potrivit căruia persoana suspectată are dreptul de „a contesta deciziile, acțiunile și omisiunile organelor de cercetare penală, ale procurorului și ale judecătorului de instrucție”.
- 83 În al doilea rând, din înscrisurile din dosar nu reiese că Consiliul a verificat, în pofida informațiilor pe care i le furnizase reclamantul, motivele pentru care acesta nu fusese reprezentat de avocați desemnați de el însuși, ci de un avocat desemnat din oficiu.
- 84 Mai precis, este adevărat, astfel cum amintește Consiliul, că, în cursul lunii ianuarie 2019, a primit, ca răspuns la o cerere adresată autorităților ucrainene și având ca obiect în special problema dacă reclamantul fusese reprezentat de un avocat în cadrul ședinței în fața judecătorului de instrucție, scrisoarea BPG din 22 ianuarie 2019, în care se menționa că apărarea reclamantului fusese asigurată de un avocat al centrului de asistență legală gratuită desemnat din oficiu de judecătorul de instrucție. Cu toate acestea, trebuie arătat, pe de o parte, că, în scrisoarea din 4 februarie 2019, trimisă în termenul acordat de Consiliu ca răspuns la scrisoarea acestuia din 25 ianuarie 2019, reclamantul s-a plâns de faptul că nu fusese reprezentat de avocații pe care îi desemnase, iar nu de o lipsă de reprezentare legală, și, pe de altă parte, că Consiliul s-a limitat la răspunsul BPG, care, în plus, nu face decât să reproducă o mare parte din decizia judecătorului de instrucție fără a lua efectiv în considerare elementele invocate de reclamant cu privire la desemnarea de către judecătorul de instrucție a unui avocat din oficiu.
- 85 Astfel, din decizia judecătorului de instrucție din 5 octombrie 2018 reiese că acesta era informat cu privire la existența unui avocat desemnat de reclamant, din moment ce afirmă că i-a notificat noul act de aducere la cunoștință a faptelor de care era suspectat, întocmit la 6 martie 2018. În aceste împrejurări, Consiliul, căruia îi revine, în caz de contestare, sarcina de a demonstra temeinicia motivelor reținute împotriva persoanei vizate (a se vedea în aceste sens Hotărârea din 26 septembrie 2019, Klymenko/Consiliul, C-11/18 P, nepublicată, EU:C:2019:786, punctul 38 și jurisprudența citată), nu și-a îndeplinit în speță obligația de a se asigura că dreptul la apărare al reclamantului fusese respectat în cadrul procedurii 521.
- 86 În al treilea rând, din înscrisurile din dosar nu reiese, pe de o parte, care sunt informațiile pe care s-a bazat judecătorul de instrucție pentru a considera că numele reclamantului era inclus pe lista persoanelor căutate prin Interpol și, pe de altă parte, care sunt motivele pentru care Consiliul s-a limitat la simple afirmații ale BPG și ale judecătorului de instrucție în această privință, în pofida tuturor documentelor pe care i le prezentase reclamantul, care demonstau că numele său nu figura pe lista persoanelor căutate prin Interpol.
- 87 Pe de altă parte, acest din urmă aspect nu este lipsit de importanță în cadrul aprecierii respectării dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă ale reclamantului, în raport cu articolul 297-4 din Codul de procedură penală, potrivit căruia faptul de a fi inclus pe o listă interstatală sau internațională a persoanelor căutate reprezintă una dintre cele două condiții care trebuie dovedite de procuror atunci când solicită autorizarea de a putea efectua cercetarea în lipsă.

- 88 În această privință, trebuie arătat că, în decizia din 5 octombrie 2018, judecătorul de instrucție evocă cele două condiții fără a se pronunța însă în mod expres cu privire la cea referitoare la includerea numelui persoanei vizate în listă. Referitor la BPG, trebuie să se constate că acesta se limitează la a menționa în scrisoarea din 22 ianuarie 2019 că, la 5 iunie 2014, numele reclamantului fusese inclus într-o listă internațională a persoanelor căutate și că informațiile corespunzătoare fuseseră înregistrate în dosarul Secretariatului general al Interpol, dar că acestea au fost ulterior blocate până la examinarea plângerii ca urmare a contestațiilor formulate de reclamant.
- 89 În al patrulea rând, în ceea ce privește respectarea dreptului reclamantului de a fi judecat într-un termen rezonabil, din scrisorile BPG nu reiese care este motivul pentru care, ținând seama de absența prelungită a reclamantului de pe teritoriul ucrainean, fapt cu privire la care autoritățile ucrainene fuseseră informate, o cerere de a efectua cercetarea în lipsă a fost prezentată judecătorului de instrucție abia la 9 iulie 2018, adică la peste patru ani de la deschiderea cercetării penale.
- 90 Trebuie de asemenea să se constate că versiunea integrală a deciziei de a efectua cercetarea în lipsă a fost prezentată de BPG ca răspuns la o întrebare a Consiliului din 18 ianuarie 2019 și că, până la adoptarea actelor atacate, Consiliul nici nu a fost informat de autoritățile ucrainene cu privire la stadiul la care s-a ajuns cu procedura 521 în lumina respectivei decizii de autorizare de a efectua cercetarea în lipsă, nici nu a luat inițiativa de a le solicita informații în această privință. De altfel, în scrisoarea din 22 ianuarie 2019, BPG s-a limitat la a menționa că, de îndată ce apărarea lua cunoștință de elementele procedurii penale în curs, urma să trimită instanței un act de acuzare împotriva reclamantului.
- 91 În ceea ce privește argumentul pe care Consiliul pretinde să îl întemeieze pe existența celorlalte decizii judiciare intervenite în privința reclamantului (a se vedea punctul 53 de mai sus), trebuie arătat, astfel cum s-a procedat deja în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul (T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 81), că acestea se înscriu în cadrul procedurilor penale care au justificat includerea și menținerea numelui reclamantului pe listă și prezintă doar un caracter incidental în raport cu acestea, întrucât au o natură fie conservatorie, fie procedurală.
- 92 Or, asemenea decizii, care pot servi cel mult la stabilirea existenței unei baze factuale suficient de solide, și anume faptul că, în conformitate cu criteriul de includere, reclamantul făcea obiectul unor proceduri penale în special pentru o infracțiune de deturnare de fonduri sau de active ale statului ucrainean, nu sunt ontologic susceptibile, în sine, să demonstreze că decizia administrației judiciare ucrainene de a iniția și de a desfășura procedurile penale menționate, pe care se întemeiază în esență menținerea măsurilor restrictive împotriva reclamantului, a fost adoptată cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă ale acestuia.
- 93 În plus, referitor la împrejurarea că reclamantul ar fi recunoscut că a avut acces, la 21 aprilie 2017, la dosarul de care dispunea BPG în privința sa, trebuie să se constate că este vorba despre o condiție necesară, însă în mod cert insuficientă, pentru a se considera că dreptul său la apărare și dreptul său la protecție jurisdicțională efectivă au fost respectate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 88).
- 94 În orice caz, Consiliul nu invocă niciun înscris din dosarul procedurii care a condus la adoptarea actelor atacate din care ar rezulta că a examinat deciziile instanțelor ucrainene, invocate în mod generic, și că a putut concluziona din acestea că drepturile procedurale ale reclamantului fuseseră respectate pe fond.
- 95 De altfel, Consiliul nu explică nici modul în care existența acestor decizii judiciare permite să se considere că protecția drepturilor în discuție a fost garantată, în condițiile în care, astfel cum a arătat reclamantul în scrisorile trimise Consiliului, procedura 521, care fusese deschisă în luna aprilie 2014 și

care privea fapte pretins săvârșite între anii 2011 și 2014, se afla încă în stadiul cercetării penale, iar cauza în discuție nu fusese supusă unei instanțe ucrainene pentru judecată pe fond, ci doar, cel mult, pentru aspecte procedurale.

- 96 Or, articolul 47 al doilea paragraf din cartă, care constituie parametrul în lumina căruia Consiliul apreciază respectarea dreptului la protecție jurisdicțională efectivă, prevede că orice persoană are dreptul la un proces echitabil, public și într-un termen rezonabil, în fața unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 84 și jurisprudența citată).
- 97 În măsura în care cartă conține drepturi ce corespund unor drepturi garantate prin CEDO, precum cele prevăzute la articolul 6, înțelesul și întinderea lor sunt, potrivit articolului 52 alineatul (3) din cartă, aceleași ca și cele prevăzute de CEDO.
- 98 În această privință, trebuie amintit că, interpretând articolul 6 din CEDO, pe de o parte, Curtea EDO a arătat că obiectivul principiului termenului rezonabil este în special acela de a proteja persoana acuzată împotriva întârzierilor excesive ale procedurii și de a evita ca aceasta să rămână prea mult timp în incertitudine cu privire la soarta sa, precum și întârzierile de natură a compromite eficacitatea și credibilitatea administrării justiției (a se vedea Curtea EDO, 7 iulie 2015, Rutkowski și alții împotriva Poloniei, CE:ECHR:2015:0707JUD007228710, punctul 126 și jurisprudența citată). Pe de altă parte, Curtea EDO a considerat că încălcarea acestui principiu poate fi constatată printre altele atunci când etapa de cercetare a unei proceduri penale se caracterizează printr-un anumit număr de etape de inactivitate imputabile autorităților competente pentru această cercetare (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții EDO din 6 ianuarie 2004, Rouille împotriva Franței, CE:ECHR:2004:0106JUD005026899, punctele 29-31, Hotărârea Curții EDO din 27 septembrie 2007, Reiner și alții împotriva României, CE:ECHR:2007:0927JUD000150502, punctele 57-59, și Hotărârea Curții EDO din 12 ianuarie 2012, Borisenko împotriva Ucrainei, CE:ECHR:2012:0112JUD 002572502, punctele 58-62).
- 99 În plus, din jurisprudență rezultă că, atunci când o persoană face obiectul unor măsuri restrictive de mai mulți ani, iar aceasta din cauza existenței în esență a aceleiași cercetări penale desfășurate de BPG, Consiliul are obligația să aprofundeze problema posibilei încălcări a drepturilor fundamentale ale acelei persoane de către autoritățile ucrainene (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 ianuarie 2019, Stavyskyi/Consiliul, T-290/17, EU:T:2019:37, punctul 132).
- 100 Prin urmare, în speță, Consiliul ar fi trebuit, cel puțin, să precizeze motivele pentru care, în pofida argumentelor reclamantului reluate la punctul 95 de mai sus, putea să considere că dreptul acestuia la protecție jurisdicțională efectivă în fața administrației judiciare ucrainene – care este, în mod evident, un drept fundamental – fusese respectat în ceea ce privește aspectul dacă cauza sa a fost judecată într-un termen rezonabil (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 87).
- 101 Nu se poate concluziona, așadar, având în vedere înscrisurile din dosar, că elementele de care dispunea Consiliul la momentul adoptării actelor atacate i-au permis să verifice dacă decizia administrației judiciare ucrainene fusese luată cu respectarea drepturilor reclamantului la protecție jurisdicțională efectivă și la judecarea cauzei sale într-un termen rezonabil.
- 102 Pe de altă parte, în această privință, trebuie arătat de asemenea că jurisprudența potrivit căreia, în cazul adoptării unei decizii de înghețare a fondurilor precum cea care îl privește pe reclamant, Consiliul sau instanței Uniunii nu îi revine sarcina de a verifica temeinicia anchetelor desfășurate în Ucraina cu privire la persoana vizată de aceste măsuri, ci numai temeinicia deciziei de înghețare a fondurilor din perspectiva documentului sau a documentelor pe care s-a bazat această decizie, nu poate fi interpretată în sensul că Consiliul nu este ținut să verifice dacă decizia statului terț pe care

intenționează să întemeieze adoptarea unor măsuri restrictive a fost luată cu respectarea dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 90 și jurisprudența citată).

- 103 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, nu s-a demonstrat că, înainte de adoptarea actelor atacate, Consiliul s-a asigurat că dreptul la apărare și dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ale reclamantului au fost respectate de administrația judiciară ucraineană în cadrul procedurilor penale pe care s-a bazat. Rezultă că, prin faptul că a decis să mențină numele reclamantului pe listă, Consiliul a săvârșit o eroare de apreciere.
- 104 În aceste împrejurări, se impune anularea actelor atacate în măsura în care îl privesc pe reclamant, fără a fi necesară examinarea celorlalte motive și argumente invocate de acesta din urmă.
- 105 În ceea ce privește cererea formulată de Consiliu cu titlu subsidiar (a se vedea punctul 43 a treia liniuță de mai sus) prin care se solicită în esență menținerea efectelor Deciziei 2019/354 până la expirarea termenului prevăzut pentru declararea unui recurs și, în cazul în care s-ar declara recurs, până la pronunțarea deciziei cu privire la acesta, este suficient să se arate că Decizia 2019/354 a produs efecte numai până la 6 martie 2020. În consecință, anularea acesteia prin prezenta hotărâre nu are consecințe asupra perioadei ulterioare acestei date, astfel încât nu este necesară pronunțarea cu privire la problema menținerii efectelor acestei decizii (a se vedea Hotărârea din 11 iulie 2019, Klymenko/Consiliul, T-274/18, EU:T:2019:509, punctul 93 și jurisprudența citată).

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 106 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât Consiliul a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor reclamantului.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea)

declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Decizia (PESC) 2019/354 a Consiliului din 4 martie 2019 de modificare a Deciziei 2014/119/PESC privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2019/352 al Consiliului din 4 martie 2019 privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 208/2014 privind măsuri restrictive împotriva anumitor persoane, entități și organisme având în vedere situația din Ucraina, în măsura în care numele domnului Oleksandr Viktorovych Klymenko a fost menținut pe lista persoanelor, entităților și organismelor cărora li se aplică aceste măsuri restrictive.**
- 2) **Obligă Consiliul Uniunii Europene la plata cheltuielilor de judecată.**

Spielmann

Spineanu-Matei

Mastroianni

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 25 iunie 2020.

Semnături